

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Václava Novotného a soudkyň JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Ludmily Valentové v právní věci žalobce: **K. d. S.**, zast. advokátem doc. JUDr. Milanem Pekárkem, CSc., se sídlem Stamicova 18, 623 00 Brno, proti žalovanému **Finančnímu ředitelství v Brně**, se sídlem nám. Svobody 4, 602 00 Brno, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 26. 1. 2004, č. j. 30 Ca 19/2001 – 41,

takto:

Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 26. 1. 2004, č. j. 30 Ca 19/2001 – 41 **se zrušuje** a věc **se** mu **vrací** k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Žalobce (dále stěžovatel) včas podanou kasační stížností brojí proti shora označenému usnesení Krajského soudu v Brně, jímž byla odmítnuta žaloba podaná proti rozhodnutí Finanční ředitelství v Brně ze dne 20. 12. 2000, č. j. FŘ-6550/99-120. Rozhodnutím finančního ředitelství bylo pojednáno o odvolání stěžovatele proti rozhodnutí Finančního úřadu v Hustopečích ze dne 18. 6. 1999, č. j. 33879/99/299921/3786, podle něhož byla stěžovateli doměřena daň z příjmů za rok 1996, a to ve třech případech. Finanční ředitelství v Brně pak odvolání, které bylo podáno proti dodatečnému platebnímu výměru, zamítlo ve všech třech případech, v nichž byla daň z příjmů doměřena.

Stěžovatel podal žalobu proti řečenému rozhodnutí Finančního ředitelství v Brně dne 18. 1. 2001, tedy za účinnosti zák. č. 99/1963 Sb., občanský soud řád v tehdy platném znění. Žalobu podrobně zachycuje usnesení Krajského soudu v Brně; stěžovatel polemizuje s právní kvalifikací zjištěného skutkového stavu na třech listech podání. V žalobě však není uvedeno

žádné konkrétní ustanovení zákona, jež mělo být porušeno. Dále následuje výzva krajského soudu jednak k zaplacení soudního poplatku, jednak výzva učiněná podle § 51 odst. 1 zák. č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s. ř. s.), totiž ke sdělení, zda souhlasí stěžovatel s tím, aby soud rozhodl ve věci samé bez jednání. Tato výzva byla učiněna dne 26. 6. 2003. Výzva k doplnění a upřesnění podání, zejména označení právních důvodů, pro které požaduje stěžovatel napadené výroky rozhodnutí za nezákonné, byla učiněna dne 20. 10. 2003. Na tuto výzvu reagoval stěžovatel dopisem dne 7. 11. 2003, v němž uvedl, že správce daně i Finanční ředitelství v Brně nesprávně vyložily a aplikovaly příslušná hmotněprávní ustanovení o podstatě pohledávek a závazků stěžovatele a o zjišťování daňového základu, a to ta ustanovení, která oba finanční orgány citují ve svých rozhodnutích.

Dne 24. 1. 2004 krajský soud žalobu odmítl, přičemž v tomto usnesení velmi podrobně rozvedl žalobu a dále zdůraznil, že z žalobních bodů musí být zřejmé důvody stěžovatelova přesvědčení, že napadené správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonu nebo jinému předpisu, který má charakter předpisu právního a toto tvrzení musí být náležitě odůvodněno. Soud není povinen ani oprávněn dovozovat za stěžovatele jakákoliv tvrzení, zejména pokud jde o rozsah napadení správního rozhodnutí, vymezení namítaných důvodů jeho nezákonnosti a odůvodnění v žalobě uváděných tvrzení. Obsahem podání je popis skutkových okolností vyložených z pohledu stěžovatele, patrný je nesouhlas s napadeným rozhodnutím a návrh na zrušení rozhodnutí. Neobsahuje však žádné tvrzení, které ustanovení obecně závazného právního předpisu mělo být popsaným postupem porušeno. Proto nebylo možno o věci dále jednat. Podání učiněné u soudu v rámci doplnění žaloby rovněž postrádá tvrzení důvodu nezákonnosti a neobsahuje žádnou právní argumentaci. Tedy ani po doplnění z obsahu podání neplyne, jaké jsou důvody nezákonnosti napadeného rozhodnutí, jaká ustanovení obecně závazného právního předpisu měla být podle přesvědčení stěžovatele napadeným rozhodnutím porušena a chybí právní argumentace, konkretizace a specifikace ve vztahu k přezkoumávanému rozhodnutí.

S tímto rozhodnutím stěžovatel nesouhlasil, podal kasační stížnost a uvádí, že odkázal na všechna ustanovení finančními orgány citovaná v jejich rozhodnutích, vymezil jejich okruh zcela určitě a nezaměnitelně a důkazem toho je i fakt, že žalovaný zcela konkrétně i s citacemi příslušných ustanovení reagoval ve svém vyjádření k žalobě. Zatímco tedy on pochopil, jaké jsou důvody žaloby, krajský soud jako odborně mnohem povolanější než stěžovatel tvrdí, že nepochopil vůbec nic. Vyslovuje přesvědčení, že se tak soud zbavil věci, která u něj dlouho ležela.

Žalovaný se ve svém vyjádření ztotožnil s názorem Krajského soudu v Brně, neboť petit žalobního návrhu nepoukazuje na konkrétní ustanovení zákona o daních z příjmů či jiného daňového předpisu, na jehož podkladě mělo dojít ke zkrácení stěžovatelových práv v daňovém řízení, jež mělo mít za následek vydání nezákonného rozhodnutí ukládajícího tomuto povinnost dodatečně uhradit tam uvedenou částku daně z příjmu právnických osob. Právní důvod nezákonnosti /§ 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s./ výroku napadeného rozhodnutí tedy uveden nebyl, pouze v obecné rovině.

Podle ustanovení § 109 odst. 3 s. ř. s. je Nejvyšší správní soud vázán důvody kasační stížnosti; to neplatí, bylo-li řízení před soudem zmatečné /ust. § 103 odst. 1 písm. c) cit. zák./ nebo bylo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, anebo je-li napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné /ust. § 103 odst. 1 písm. d) cit. zák./, jakož i v případech, kdy je rozhodnutí správního orgánu nicotné. Ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí, Nejvyšší správní soud

v souladu s ustanovením § 109 odst. 4 s. ř. s. nepřihlédne. Skutkovým základem pro rozhodnutí kasačního soudu se tedy mohly stát pouze skutečnosti a důkazy, které byly uplatněny před soudem, který vydal napadené rozhodnutí. Při svém rozhodování vycházel Nejvyšší správní soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (ust. § 75 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

V souzené věci stěžovatel uplatnil především kasační důvod obsažený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a e) s. ř. s., tedy namítá nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení a ve vztahu k vlastnímu rozhodnutí soudu pak nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu.

Nejvyšší správní soud odkazuje na podrobný přepis žaloby, jak je uveden v napadeném usnesení; v žalobě je podrobně vyložena právní argumentace stěžovatelova, která se konečně objevuje i v průběhu správního řízení a s níž se ve svém rozhodnutí žalovaný také zabýval.

Ustanovení § 65 odst. 1 s. ř. s. umožňuje tomu, kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti, domáhat se žalobou zrušení takového rozhodnutí, popřípadě vyslovení jeho nicotnosti, nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak. Obsahové náležitosti předpokládané žaloby jsou upraveny jednak obecně v § 37 odst. 2 s. ř. s., určujícím formu žaloby, a v odst. 3 téhož ustanovení, podle kterého musí být z každého podání zřejmé, čeho se týká, kdo je činí, proti komu směřuje, co navrhuje, a musí být podepsáno a datováno, a jednak v § 71 odst. 1 s. ř. s., podle nějž musí žaloba kromě uvedených obecných náležitostí podání obsahovat označení napadeného rozhodnutí a den jeho doručení nebo jiného oznámení žalobci, označení osob na řízení zúčastněných, jsou-li žalobci známy, označení výroků rozhodnutí, které žalobce napadá, žalobní body, z nichž musí být patrno, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné, jaké důkazy k prokázání svých tvrzení žalobce navrhuje provést a konečně návrh výroku rozsudku. Ze žalobních bodů, jejichž nedostatek byl důvodem pro odmítnutí stěžovatelovy žaloby, přitom musí být zřejmé důvody žalobcova přesvědčení, že napadené správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje zákonu nebo jinému předpisu, který má charakter předpisu právního, a toto jeho tvrzení musí být náležitě odůvodněno.

Podle § 37 odst. 5 s. ř. s. vyzve předseda senátu usnesením podatele k opravě vad podání a stanoví k tomu lhůtu. Nebude-li podání v této lhůtě doplněno nebo opraveno a v řízení nebude možno pro tento nedostatek pokračovat, soud takové podání odmítne, nestanoví-li zákon jiný procesní důsledek. O tom musí být podatel ve výzvě poučen. Ze zákonné dikce výše uvedených ustanovení soudního řádu správního je zřejmé, že jestliže podání neobsahuje zákonem stanovené náležitosti, soud vyzve navrhovatele (stěžovatele) k jejich odstranění v přiměřené lhůtě. Tuto lhůtu stanovil krajský soud na 15 dnů. V usnesení, které obsahovalo tuto výzvu, byl stěžovatel poučen o tom, jakým způsobem má své podání (žalobu) doplnit, jakož i o tom, že neodstraní-li vady podání, soud usnesením toto podání odmítne. Nejvyšší správní soud se ztotožňuje se závěrem Krajského soudu v Brně v tom, že stěžovatelem podaná žaloba postrádá přesné vymezení zákonných ustanovení, která měla být žalovaným porušena /srov. § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s./.

Pokud se právní úpravy platné v době podání žaloby dotýká (roz. zák. č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád), pak stran náležitostí žaloby je namístě připomenout některá stanoviska

Ústavního soudu, např. III. ÚS 631/99 či II. ÚS 392/01, podle nichž ve správním soudnictví neplatí obecná zásada, dle níž k zákonem stanoveným obsahovým náležitostem návrhu nepatří právní zdůvodnění návrhového žádání (§ 79 o. s. ř.), ale žalobní důvody musejí být z obsahu žaloby naprosto zřejmé. Na druhé straně (II. ÚS 459, 460/2000) ze znění zákona (§ 249 o. s. ř.) však nelze dovodit, že tvrzení o porušení zákona musí být podloženo odkazem na konkrétní ustanovení toho kterého právního předpisu.

Existuje rozdíl mezi náležitostmi žaloby proti rozhodnutí správního orgánu podle § 249 odst. 2 o. s. ř., ve znění účinném k 31. 12. 2002, a náležitostmi žaloby podle soudního řádu správního. Ustanovení § 249 odst. 2 o. s. ř., kromě obecných náležitostí podání vyžadovalo označení napadeného rozhodnutí, vyjádření, v jakém rozsahu se rozhodnutí napadá, uvedení důvodů tvrzené nezákonnosti rozhodnutí a konečný návrh rozhodnutí soudu. Žaloba proti rozhodnutí správního orgánu musí naproti tomu podle ustanovení § 71 odst. 1 s. ř. s. kromě obecných náležitostí obsahovat a) označení napadeného rozhodnutí a den jeho doručení nebo jiného oznámení žalobci, b) označení osob na řízení zúčastněných, jsou-li žalobci známy, c) označení napadených výroků rozhodnutí, d) žalobní body, z nichž musí být patrno, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné, e) důkazy, jež žalobce navrhuje k prokázání svých tvrzení, f) návrh výroku rozsudku. Za té situace, kdy žaloba nesplňovala všechny náležitosti podle nové právní úpravy, bylo namístě aby krajský soud s ohledem na ust. § 130 odst. 1 s. ř. s. stěžovatele vyzval k odstranění nedostatků, jejichž zdrojem byla jen změna právní úpravy.

Podle § 37 odst. 5 s. ř. s. předseda senátu usnesením vyzve podatele k opravě nebo odstranění vad podání a stanoví k tomu lhůtu. Nebude-li podání v této lhůtě doplněno nebo opraveno a v řízení nebude možno pro tento nedostatek pokračovat, soud řízení o takovém podání usnesením odmítne, nestanoví-li zákon jiný procesní důsledek. O tom musí být podatel ve výzvě poučen. Vlastní odmítnutí se pak děje podle ustanovení § 46 /zde odst. 1 písm. a)/ s. ř. s., které předpokládá takovýto postup v případě, kdy mj. nejsou splněny jiné podmínky řízení a tento nedostatek je neodstranitelný nebo přes výzvu soudu nebyl odstraněn, a nelze proto v řízení pokračovat.

Nejvyšší správní soud má však za to, že stěžovatelova žaloba, přestože neodpovídala požadavkům § 71 odst.1, obsáhla problematiku věci natolik, že byla i přes tento nedostatek schopna soudního projednání, neboť rozbor skutkových i právních okolností byl proveden způsobem, který dovoluje úvahu, že přesto lze v řízení pokračovat, ve smyslu dovětku § 46 s. ř .s.

Ze všech shora uvedených důvodů proto Nejvyšší správní soud dospívá k závěru, že kasační stížnost je důvodná a napadený rozsudek Krajského soudu v Brně je nezákonný ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., a proto ho zrušil; krajský soud je v dalším řízení vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v tomto rozsudku (§ 110 odst. 3 s. ř. s.) a bude povinen se podanou žalobou zabývat věcně.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 16. listopadu 2005

JUDr. Václav Novotný
předseda senátu